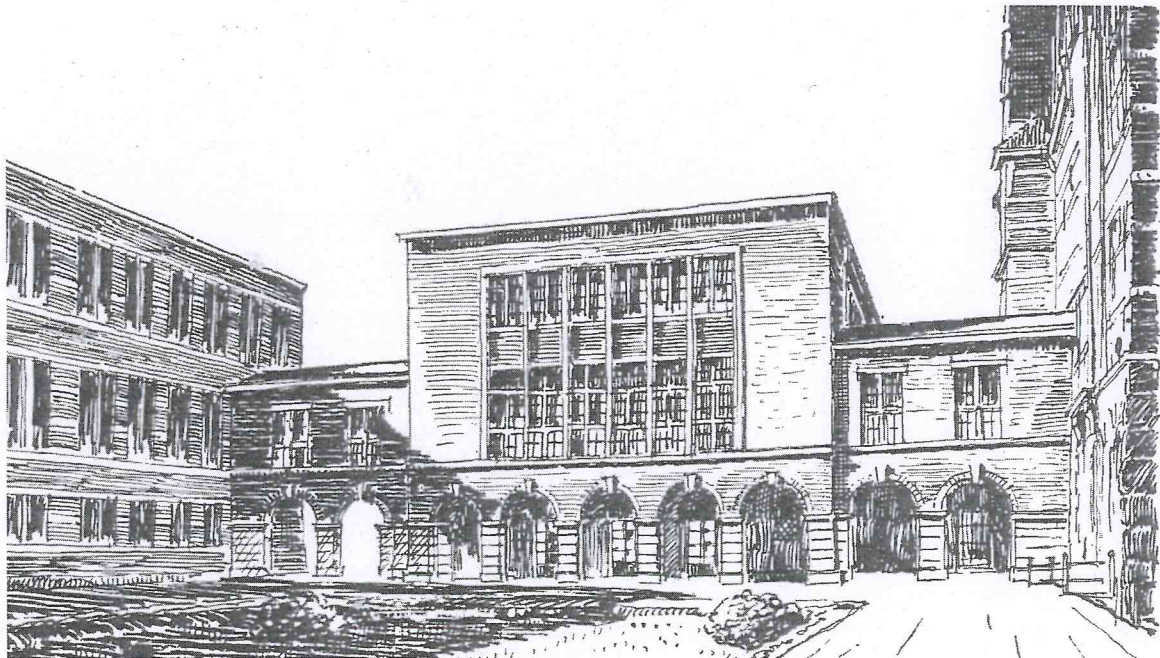

144/15

ANNA KRIEGSEISEN
KONSERWACJA DZIEL SZTUKI
80-287 Gdańsk
Ul. Zabłockiego 2B/10
Tel. 508 972 863

DOKUMENTACJA KONSERWATORSKA
SPRAWOZDANIE Z BADAŃ I PROGRAM PRAC
KONSERWATORSKICH

GMACH GŁÓWNY POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ,
PRZYPUDÓWKA A.CARSTENA, 1929, WNĘTRZA,
GDAŃSK, UL.NARUTOWICZA 11

GDAŃSK 2015

Anna Kriegseisen
ANNA KRIEGSEISEN
KONSERWACJA DZIEL SZTUKI
80-287 Gdańsk
Ul. Zabłockiego 2B/10
NIP 839-000-000 REGON 220718112
RZECZOWA ZPAP

27 02 2015

Obiekt: Gmach Główny Politechniki Gdańskiej, przybudówka wschodnia (Wydział Matematyczno-Fizyczny) wewnątrz hol na poziomie 000, 100 i oraz hol i laboratorium (115) na poziomie 200.

Lokalizacja: ul. Narutowicza 11/12, Gdańsk-Wrzeszcz, po stronie wschodniej gmachu głównego

Zakres opracowania: badania konserwatorskie

Data opracowania: luty 2015 r.

Podstawa opracowania:

- *Projekt koncepcyjny*, opr. pracownia „Fort”, 2014/15
- wizje lokalne i badania konserwatorskie, styczeń 2015.
- literatura i źródła, ikonografia:
 - Zbiory rysunków Technische Universität Berlin (Architekturmuseum)
 - Technische Hochschule in Danzig. Festschrift zur Eröffnung 6.Oktober 1904
 - A. Carsten Die Bauten der Technischen Hochschule Danzig, {W:} Ostdeutsche Monatshefte, 10/1929 ,nr 5, s. 321-329
 - A. Carsten, Beiträge und Dokumente zur Geschichte der Technischen Hochschule Danzig 1904 -1945, Hannover 1979, s.54-56
 - H. Stremme, Die Entwicklung der Technischen Hochschule Danzig von 1904 bis 1929, Danzig 1929
 - H.D. Nägelke, Hochschulbau im Kaiserreich: historistische Architektur im Prozess bürgerlicher Konsensbildung, Kiel 2000
 - K. Staniewska, Fizyka na Politechnice Gdańskiej w latach 1904-1945,{w:}Pismo PG, wydanie specjalne październik 2014. s.8-9
 - zdjęcie lotnicze politechniki, ze zbiorów Herder Institut, Marburg

1. Dane historyczne:

Przybudówka została zaprojektowana na potrzeby rozrastającego się ówczesnego Instytutu Fizyki. O rozbudowie zaczęto myśleć już w 1922 roku. W gmachu głównym nie było miejsca na ten cel. Potrzebne było przede wszystkim audytorium, które mogłoby pomieścić stale zwiększającą się liczbę studentów. Brakowało także laboratoriów. Nowe pomieszczenia miały być położone niedaleko już istniejących, zajmujących zachodnią stronę gmachu. W 1928 roku zaczęto więc budowę nowego budynku, zaprojektowanego przez architekta i wykładowcę politechniki, Alberta Carstena. Budynek skomunikowany został z gmachem głównym za pomocą łącznika. Początkowo Carsten planował wybudowanie łącznika również po drugiej, zachodniej stronie, prowadzącego do sąsiedniego gmachu, Instytutu Chemii, ostatecznie jednak tego pomysłu nie zrealizowano.

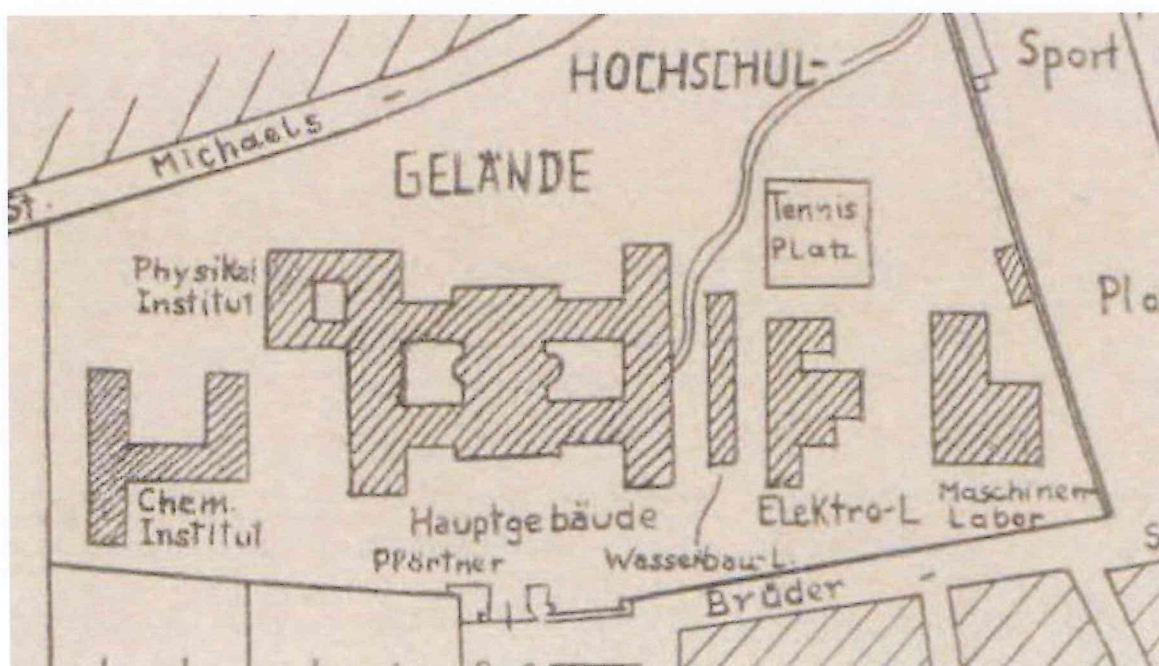
Wolnostojący gmach, sytuowany między Instytutem Chemii i Instytutem fizyki, pozwalał na łatwy dostęp do laboratoriów i gabinetów nauki. Wewnętrzny dziedzińcyk i wyjście na zewnątrz ułatwiały ruch większej ilości osób korzystających z nowego audytorium, sytuowanego na piętrze. Przestrzeń audytorium, z 400 miejscami siedzącymi, została oddzielona wąską strefą od holu. W tej wydzielonej mniejszej przestrzeni mogły się równolegle odbywać zajęcia gromadzące mniejsze grupy studentów. Siedzenia w głównym audytorium rozmieszczono na podium i na emporach, tak, żeby studenci mogli wygodnie obserwować pokazy eksperymentów, dla których zaprojektowano nowoczesne urządzenia (stroną merytoryczną projektu zajął się wybitny fizyk, profesor Carl Ramsauer). Aparatura do ćwiczeń zamontowana była w audytorium i w zaciemnionych, małych gabinetach w kondygnacji przyziemia. Według samego architekta, nowy budynek mieścił nie tylko bardzo nowoczesne zaplecze naukowe, ale też zaplanowany został tak, żeby był jak najbardziej praktyczny i wygodny, z założeniem, że jego sytuowanie nie tylko nie zaburzy kompozycji architektonicznej kompleksu politechniki, ale też umożliwi dalsze rozbudowy w miarę narastania potrzeb. Planowany łącznik między tym budynkiem a rozbudowanym gmachem Chemii zamknąłby ten fragment terenu, tworząc dziedzińcyk, służący w razie potrzeby do odpoczynku między zajęciami.

W 1929 roku, na jubileusz 25-lecia ukończono nowy budynek. Trójkondygnacyjny, murowany, z arkadowym podcieniem od frontu, kryty

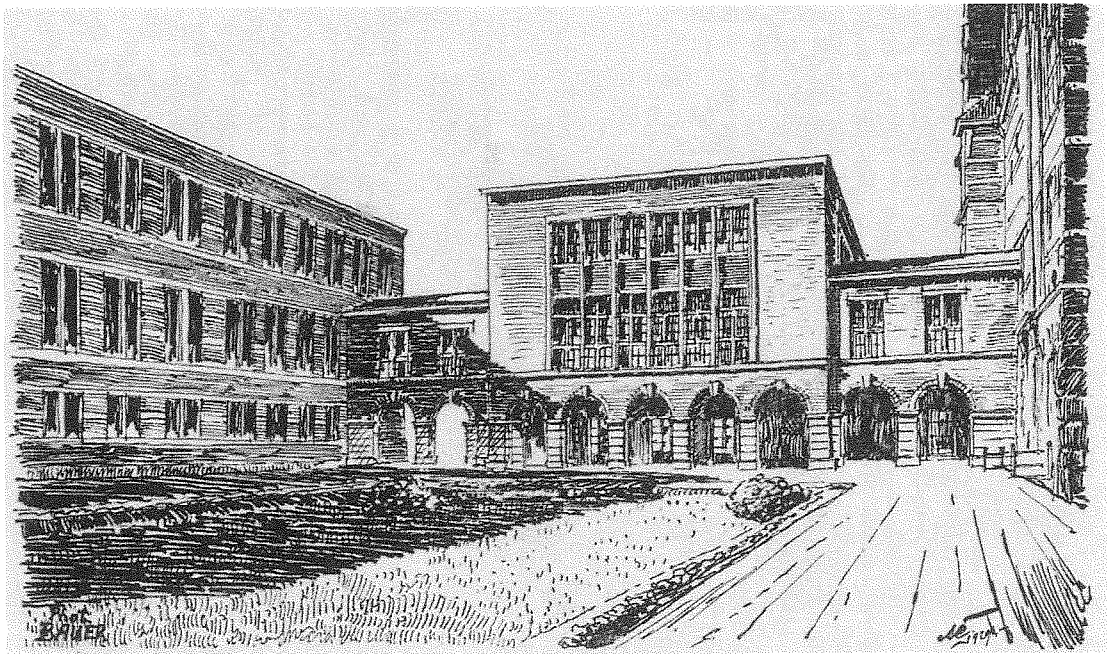
wielospadowym, niskim dachem. W fasadzie umieszczono sześć ogromnych połączonych okien, oświetlających wszystkie kondygnacje. W elewacjach bocznych otwory okienne mieściły również bardzo wysokie okna

Na parterze mieścił się obszerny hol, dostępny poprzez arkady w podcieniu. W tylnym traktzie rozmieszczono gabinety, w dwóch traktach, rozdzielone wąskim korytarzem. Symetryczne otwarte klatki schodowe po obu stronach głównego holu prowadziły do kolejnego, na piętrze. Z holu dwa wejścia prowadziły do audytorium. Kolejne klatki, po obu stronach ściany dzielącej audytorium od holu, prowadziły na piętro do dużego laboratorium. Z laboratorium można się było dostać metalowymi schodami na poddasze i wieżbę.

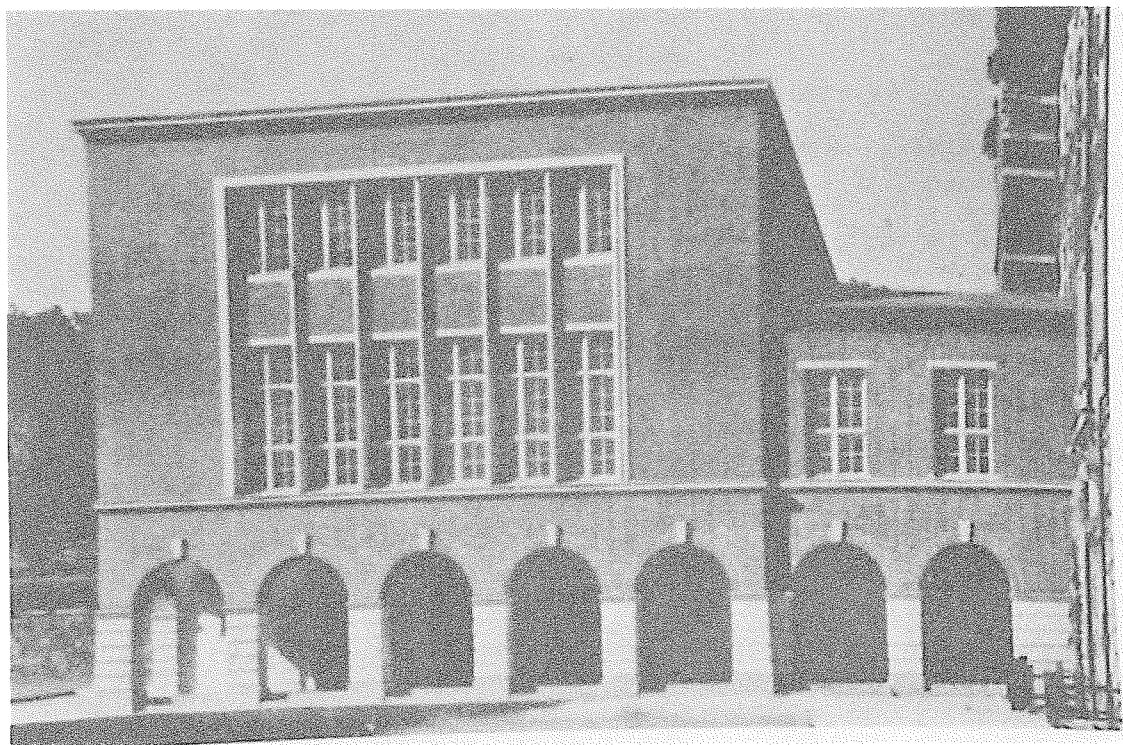
Do gmachy głównego prowadził korytarz na piętrze łącznika. Kolejny, „gospodarczy”, znajdował się w łączniku na parterze.

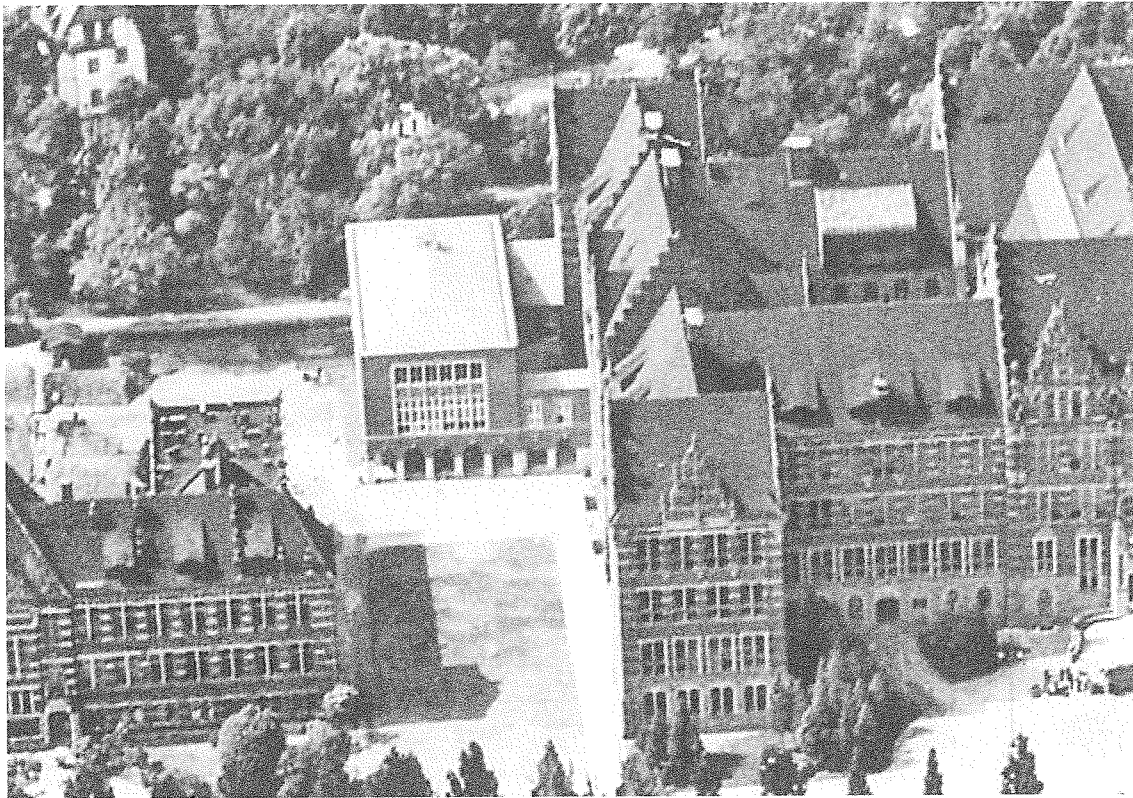
Plan sytuacyjny kompleksy politechniki, ok 1930.

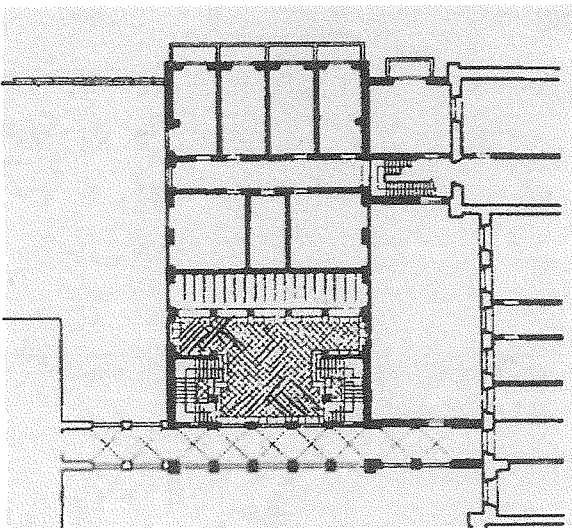
Szkic Alberta Carstena, przedstawiający widok nowego budynku Instytutu Fizyki

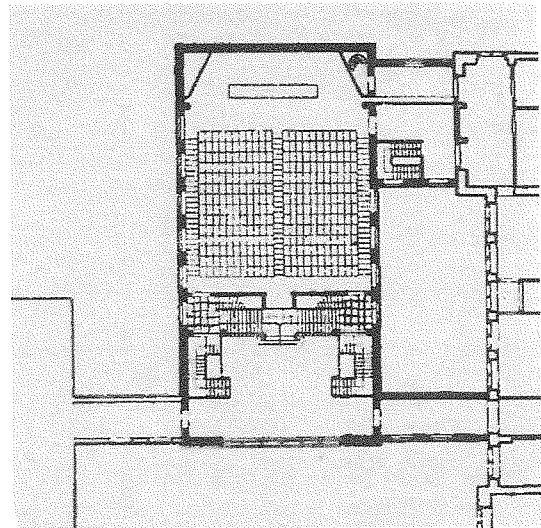
Wybudowany gmach, 1929

Widok z lotu ptaka, 1930

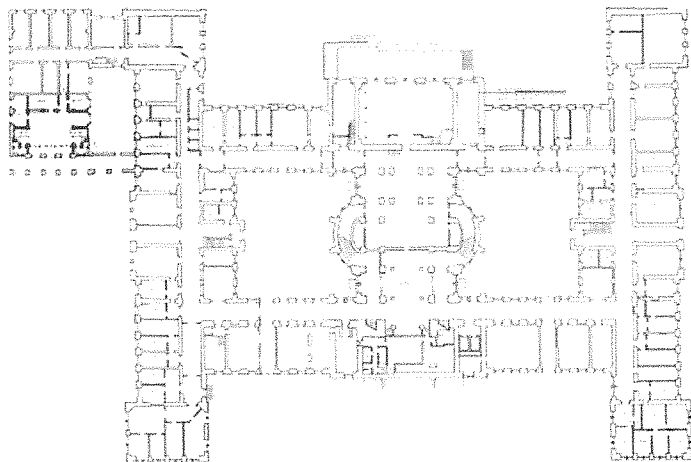

Rzut, parteru, Albert Carsten, 1928

Rzut piętra, Albert Carsten, 1928

2. Zakres badań:

Rzut poziomu 100 gmachu głównego z zaznaczeniem badanych pomieszczeń

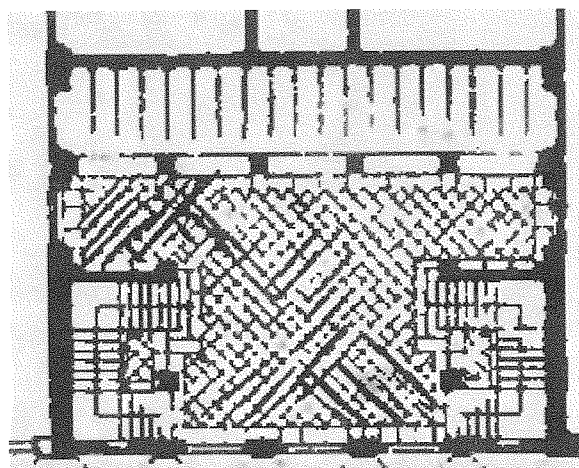
Badania konserwatorskie przeprowadzono na potrzeby projektu remontu Wydziału Fizyczno-Matematycznego, obejmującego:

- a.) hol na parterze budynku, wraz z klatkami schodowymi
- b.) hol na piętrze, wraz z klatkami schodowymi
- c.) korytarz w łączniku na piętrze
- d.) klatki schodowe i laboratorium 115 na drugim piętrze

3. Pierwotna dyspozycja i wystrój pomieszczeń:

A. Hol na parterze:

Na planie prostokąta, od północy wąski wiatrołap, z trzema parami przeszklonych, dwuskrzydłowych drzwi do podcienia i trzema parami dwuskrzydłowych i dwiema parami jednoskrzydłowych, prowadzących do holu. Wiatrołap przekryty przeszklonym dachem – szyby osadzone w drewnianych ramiakach. Dach wiatrołapu znajduje się ok. pół metra poniżej płaszczyzny stropu.

Wiatrołap od strony holu zwieńczony wydatnym gzymsem.

Po stronie zachodniej holu umieszczono okno.

Po stronie południowej pierwotnie znajdowała się wąska przestrzeń, oddzielona od właściwego holu słupami.

W narożnikach wschodnim i zachodnim po stronie północnej rozmieszczono symetryczne klatki schodowe. Schody zabiegowe, stopnie z szarego granitu, o fakturowej powierzchni. Noski stopni opracowane ozdobnie- w formie bordiury, wypukłej w stosunku do lica policzka i podstopnicy, schodzącej asymetrycznie na podstopnice przy ścianie. Na ścianach cokoliki stopni, z zaprawy, malowane pierwotnie na czarno. Balustrady metalowe, ze stalowych masywnych prętów, o przekroju prostokąta, mocowanych w gniazdach w kamiennych belkach (szary granit) z ozdobnym wykończeniem w postaci „bazy”. Pochwyty z giętych płaskowników stalowych. U początku schodów balustrady zawinięte w spiralę pierwszy pręt każdej zwieńczony mosiężną, spłaszczoną kulą na profilowanej podstawie. Z wyjątkiem kul wszystkie elementy balustrad malowane na czarno.

Pod schodami dwa niewielkie pomieszczenia, do których prowadzą dwie pary jednoskrzydłowych pełnych drzwi.

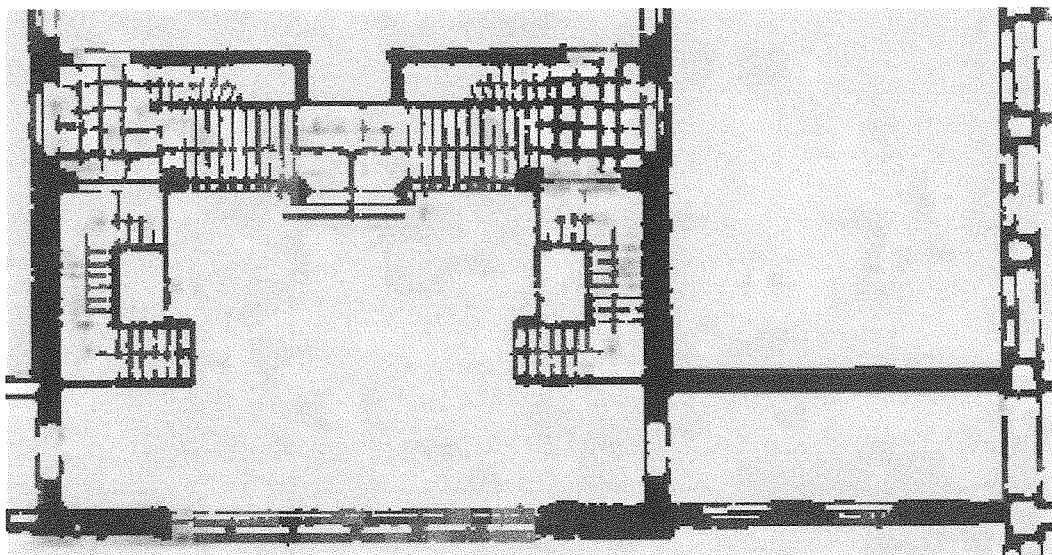
Posadzka w holu i przedsionku kamienna, z kwadratowych płyt z beżowego wapienia zbitego, w układzie w karo, z bordiurami z czarnego wapienia. W przestrzeni za pasem słupów po stronie południowej – posadzka z szarego lastryko.

Listwy przypodłogowe w części głównej drewniane, niskie, profilowane, malowane na czarno, w wiatrołapie i przy schodach cokoliki z zaprawy malowanej na czarno.

Ściany tynkowane, pierwotne tynki gładkie malowane (w kolorze jasnego ugru).

Sufit tynkowany, widoczne belki konstrukcji, tynkowane. Tynki gładkie, malowane.

B. Hol i korytarz na piętrze:

Pomieszczenie na planie prostokąta. Niemal cała powierzchnia ściany północnej przeszklona (połączone prostokątne okna). Dwa pojedyncze okna po stronie wschodniej, jedno po zachodniej. Symetrycznie do okna po stronie zachodniej dwuskrzydłowe, przeszklone drzwi do korytarza.

Dwie pary drzwi dwuskrzydłowych pełnych prowadziły z półpięter do audytorium. W polu ściany dzielącej hol od audytorium obecnie widnieją drzwi jednoskrzydłowe, prawdopodobnie pierwotne, choć nie widać otworu w tym miejscu na szkicu Carstena. Po stronie południowej, w narożnikach wschodnim i zachodnim symetryczne klatki schodowe, rozdzielone niewielkim podestem, dostępnym kilkoma stopniami z holu. Schody zabiegowe, stopnie z szarego granitu, o fakturowej powierzchni. Noski stopni opracowane ozdobnie- w formie bordiury, wypukłej w stosunku do lica policzka i podstopnicy, schodzącej asymetrycznie na podstopnice przy ścianie. Na ścianach cokoliki stopni, z zaprawy, malowane pierwotnie na czarno. Spoczniki wyłożone kwadratowymi płytami z szarego granitu, jak stopnie.

Balustrady metalowe, ze stalowych masywnych prętów, o przekroju prostokąta, mocowanych w gniazdach w kamiennych belkach (szary granit) z ozdobnym wykończeniem w postaci „bazy”. Pochwyty z giętych płaskowników stalowych. U początku schodów balustrady zawinięte w spiralę pierwszy pręt każdej zwieńczony mosiężną, spłaszczoną kulą na profilowanej podstawie. Z wyjątkiem kul wszystkie elementy balustrad malowane na czarno.

Posadzka na spoczniku między schodami prowadzącymi na piętro kamienna, z kwadratowych szarych płyt granitowych. Belki granitowe widoczne są również po stronie północnej, pod grzejnikami. Główna przestrzeń posadzki przykryta obecnie wykładziną, kamienna lub z szarego lastryko.

Listwy przypodłogowe drewniane, niskie, profilowane, malowane na czarno.

Ściany tynkowane, pierwotne tynki gładkie malowane (w kolorze jasnego ugru).

Sufit tynkowany, tynki gładkie, malowane.

Korytarz wąski, prostokątny. W ścianie północnej dwa okna.

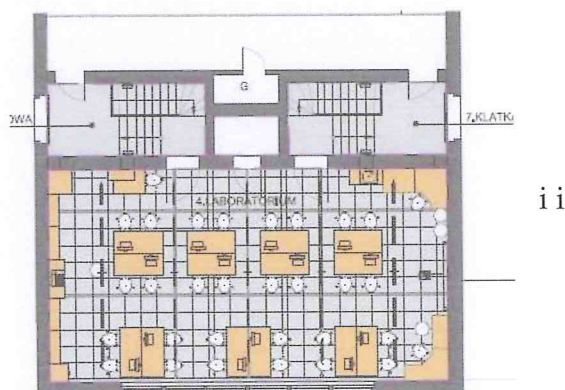
Posadzka w korytarzu pierwotnie z lastryko, listwy przypodłogowe drewniane, profilowane, malowane na czarno.

Ściany tynkowane, pierwotne tynki gładkie malowane (w kolorze jasnej szarości z pasem lamperii w kolorze czarnym.)

Sufit tynkowany, tynki gładkie, malowane.

C. Klatki schodowe i laboratorium 115 na drugim piętrze:

W części południowej symetryczne klatki schodowe, rozdzielone niewielkim pomieszczeniem. Po stronie południowej, w narożnikach wschodnim zachodnim symetryczne klatki schodowe, rozdzielone niewielkim podestem. Po stronie zachodniej i wschodniej szerokie podesty. Dwie pary

drzwi dwuskrzydłowych pełnych prowadziły z tych półpięter do dalszych pomieszczeń. Schody zabiegowe, stopnie i posadzki spoczników i podestów z szarego lastryko, o fakturowej powierzchni, uzyskanej przez nakuwanie gradziną (imitacja obróbki powierzchni kamiennej). Na ścianach cokoliki stopni, z zaprawy, malowane pierwotnie na czarno. Krawędzie spoczników od strony duszy schodów i podstawy barierki przy oknach bocznych wykonane profilowanymi listwami z szarego lastryko, o płynnych liniach.

Balustrady schodów metalowe, ze stalowych masywnych prętów, o przekroju prostokąta, mocowanych w gniazdach w kamiennych belkach (szary granit) z

ozdobnym wykończeniem w postaci „bazy”. Pochwyty z giętych płaskowników stalowych. Wszystkie elementy balustrad malowane na czarno.

Przy oknach barierki z malowanych na czarno, stalowych prętów i płaskowników.

Pomieszczenie 115 – dawne laboratorium, na planie prostokąta, dostępne jednoskrzydłowymi drzwiami z obu klatek schodowych. Pomiedzy nimi, trzecie drzwi prowadzące do pomieszczenia pomiedzy klatkami schodowymi. Mieściło ono zachowane do dziś metalowe schody na poddasze.

Niemal cała powierzchnia ściany północnej laboratorium przeszklona (połączone prostokątne okna) Posadzka z lastryko. Listwy przypodłogowe drewniane, niskie, profilowane, malowane na czarno.

Ściany tynkowane, pierwotne tynki gładkie malowane (w kolorze jasnej szarości, z czarną lamperią, której bardzo drobne relikty czytelne sa na ścianie wschodniej).

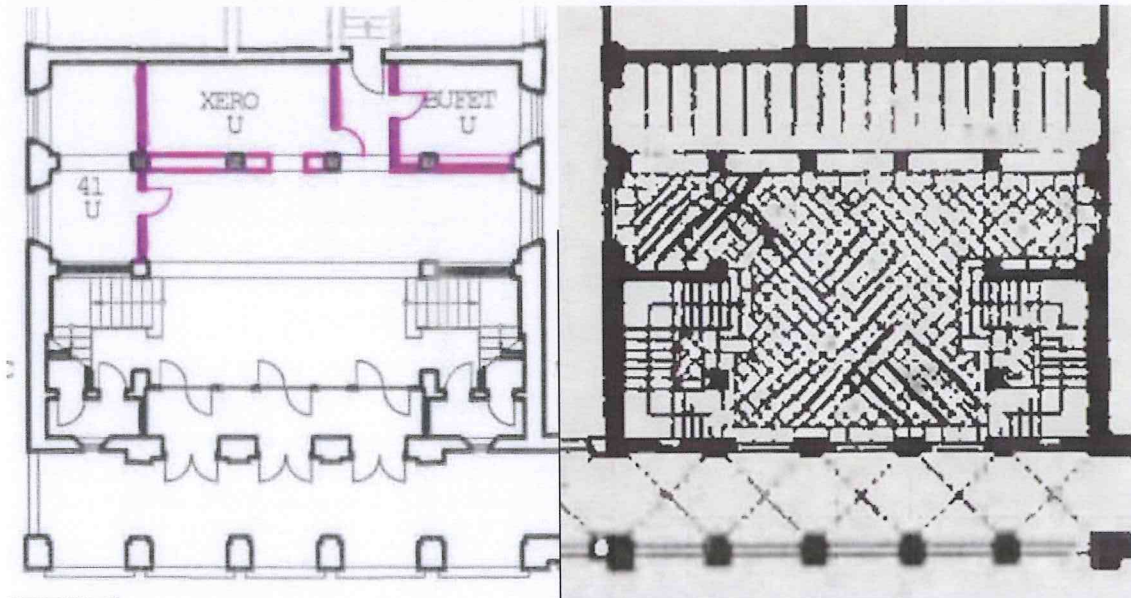
Sufit tynkowany, tynki gładkie, malowane.

W pomieszczeniu między klatkami schodowymi metalowe kręcone schody prowadzące na poddasze. Schody opatrzone balustradami z prętów metalowych.

Poręcze zakończone esownicami.

4. Przekształcenia wewnątrz

A. Hol na parterze:

Porównanie rzutu współczesnego (po lewej) i rzutu narysowanego przez Carstena. Kolorem różowym oznaczono wtórne ścianki działowe.

Elementy zachowane:

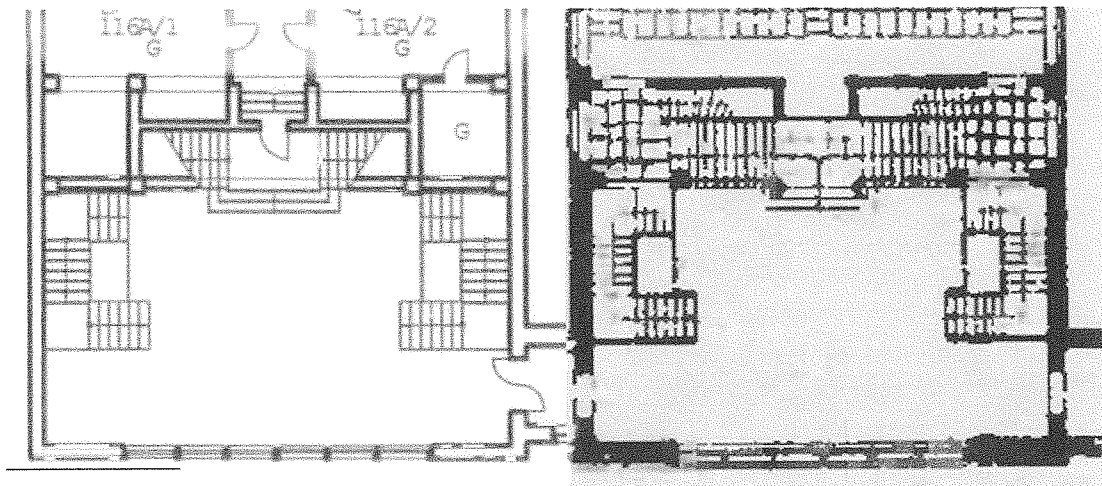
- posadzka kamienna
- listwy przypodłogowe (częściowo)
- schody
- balustrady metalowe
- okna
- drzwi wejściowe
- drzwi z wiatrołapu do holu
- drzwi do pomieszczeń pod schodami
- włącznik światła w wiatrołapie

Elementy wtórne:

- ściany działowe w części południowej i wschodniej
- tynki ścian obwodowych
- powłoki malarskie na ścianach i sufitach

- drzwi w nowej zabudowie
- instalacje

B. Hol i korytarz na piętrze:

Porównanie rzutu współczesnego (po lewej) i rzutu narysowanego przez Carstena. Kolorem różowym oznaczono wtórne ścianki działowe.

Elementy zachowane:

- posadzka kamienna
- listwy przypodłogowe
- schody kamienne
- balustrady metalowe
- okna
- drzwi do korytarza
- drzwi do audytorium
- drzwi środkowe w ścianie dzielącej audytorium od holu (prawdopodobnie wtórna lokalizacja, na szkicu Carstena nie widać otworu drzwiowego w tym miejscu).
- barierki przed oknami na półpiętrach

Elementy wtórne:

- wykładzina PCV na posadzce w holu i korytarzu
- tynki ścian obwodowych
- powłoki malarskie na ścianach i sufitach
- drzwi w nowej zabudowie

- zabudowa drewniana wokół okien ściany północnej
- instalacje
- obudowy grzejników

C. Klatki schodowe i laboratorium 115 na drugim piętrze:

Rzut współczesny poziomu 200 (klatki schodowe i laboratorium 115 Kolorem różowym oznaczono wtórną ścianę. Kolorem zielony m- metalowe schody.

Elementy zachowane:

- posadzka z lastryko
- listwy przypodłogowe
- schody i posadzki spoczników z lastryko
- schody metalowe na poddasze
- balustrady metalowe
- barierki przed oknami na półpiętrach
- okna
- drzwi do laboratorium
- drzwi do pomieszczeń w trakcie zachodnim budynku
- drzwi środkowe w laboratorium

Elementy wtórne:

- wykładzina PCV w laboratorium
- ścianka działowa w laboratorium
- tynki ścian obwodowych

- powłoki malarskie na ścianach i sufitach
- drzwi w nowej zabudowie
- instalacje
- obudowy grzejników

5. Wyniki badań kolorystyki:

Wykonano odkrywki sondażowe, schodkowe w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki. Sondy wykonano na ścianach obwodowych pomieszczeń, na zachowanych elementach wyposażenia (stolarka okienna i drzwiowa, listwy przypodłogowe), na elementach schodów i balustradach.

A. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej holu na parterze to:

- posadzka kamienna w kolorze beżowym z czarnymi bordiurami
- listwy przypodłogowe malowane kryjąco w kolorze czarnym, np. np. RAL 9011
- ściany w kolorze jasnougrowym, np. według wzornika
według wzornika
- drzwi do pomieszczeń pod schodami w kolorze czarnym, np. RAL 9011
- wieloskrzydłowe drzwi do wiatrołapu i drzwi z wiatrołapu na zewnątrz – w kolorze brązowym, np. RAL 8028
- okna i parapety od wewnątrz malowane były - w kolorze zielonkawobiałym, np. według wzornika od zewnątrz skrzydła malowane były w kolorze białym).
- sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

B. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej klatek schodowych z parteru na piętro to:

- schody w kolorze jasnoszarym z czarnymi wykończeniami (cokoliki)
- balustrady w kolorze czarnym, z wyjątkiem polerowanych mosiężnych kul w naturalnym kolorze metalu
- ściany w kolorze jasno popielatym, np. według wzornika
- sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

C. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej holu na piętrze to:

- posadzka kamienna w kolorze jasno szarym
- listwy przypodłogowe malowane kryjąco w kolorze czarnym, np. np. RAL 9011
- ściany w kolorze jasno popielatym, np. według wzornika
- drzwi środkowe w ścianie między klatkami schodowymi w kolorze czarnym, np. RAL 9011
- drzwi dwuskrzydłowe na korytarz: brak danych
- okna i parapety od wewnątrz malowane były - w kolorze zielonkawobiałym, np. według wzornika od zewnątrz skrzydła malowane były w kolorze białym).
- sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

D. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej korytarza w łączniku na piętrze to:

- posadzka z lastryko w jasno szarym
- listwy przypodłogowe malowane kryjąco w kolorze czarnym, np. np. RAL 9011
- ściany w kolorze jasno popielatym, np. według wzornika
według wzornika Pierwotnie również
czarne lamperie. Wysokość lamperii nie jest znana.
- okna i parapety od wewnątrz malowane były - w kolorze zielonkawobiałym, np. według wzornika od zewnątrz skrzydła malowane były w kolorze białym).
- sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

E. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej klatek schodowych z piętra na 2. piętro to:

- schody z lastryko w kolorze jasnoszarym z czarnymi wykończeniami (cokoliki)
- balustrady w kolorze czarnym
- ściany w kolorze jasno popielatym, np. według wzornika
według wzornika
- drzwi do laboratorium w kolorze czarnym, np. RAL 9011
- dwuskrzydłowe drzwi do audytorium i piętro wyżej- brak danych
- okna i parapety od wewnątrz malowane były - w kolorze zielonkawobiałym, np. według wzornika , od zewnątrz skrzydła malowane były w kolorze białym).

-sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

F. Elementy pierwotnej kompozycji barwnej laboratorium na 2 piętrze(sala 115) to:

-posadzka z lastryko

-listwy przypodłogowe malowane kryjąco w kolorze czarnym, np. np. RAL 9011

-ściany w kolorze jasno popielatym, np. według wzornika

według wzornika

Pierwotniw z czarnymi

lamperiami (do wys. ok. metra)

-drzwi w kolorze czarnym, np. RAL 9011

-okna i parapety od wewnątrz malowane były - w kolorze zielonkawobiałym, np.

według wzornika

, od zewnątrz skrzydła malowane były w kolorze

białym).

-sufity w kolorze białym, np. RAL 9016

6. Wytyczne konserwatorskie:

A. Hol na parterze, poziom 000:

- Zachowaną posadzkę kamienną – należy poddać konserwacji. Płyty silnie zniszczone, spękane kwalifikują się do wymiany –
- Uzupełnienia brakujących płyt w tym samym materiale – nowe płyty powinny powtarzać układ i wymiar płyt zachowanych lub w materiale bordiury (czarny wapień zbity lub granit lub marmur). Zachowane listwy przypodłogowe należy poddać renowacji, brakujące listwy zrekonstruować na wzór zachowanych.
- Wtórne ścianki działowe należy usunąć
- Usunięcie betonowego progu w linii słupów konstrukcyjnych
- Stolarka drzwiowa wiatrołapu i dwie pary drzwi jednoskrzydłowych kwalifikuje się do konserwacji. Brakujące okucia i pochwytty należy zrekonstruować (patrz karty stolarki). Szklenie należy ujednolicić. Szklenie szybami fazowanymi (drzwi zewnętrzne) należy zachować.
- Stolarka okienna kwalifikuje się do wymiany, na drewnianą, jednoramową z szybą zespoloną i zewnętrznymi szprosami, powtarzającymi dokładnie układ szprosów oryginalnych. Brakujące okucia i klamki należy zrekonstruować (wzory klamek zachowały się w oknach Sali 115, por. karty stolarki). Kolor należy powtórzyć według okien zachowanych.
- Tynki ścian to mozaika różnych zapraw, łącznie z wyprawami cekolowymi. Należy usunąć luźne warstwy, ubytki uzupełnić zaprawami mineralnymi, pęknięcia wyszpachlować (szpachłówki mineralne lub akrylowe). Powierzchnię malować – zaleca się stosowanie farb lateksowych, odpornych na ścieranie i umożliwiających zmywanie.
- Współczesne grzejniki żeberkowe, żeliwne należy wymienić na nowe, z płaską płytą czołową.
- Oprawy oświetleniowe należy wymienić.
- Nowe instalacje powinny być ukryte w bruzdach w tynku lub w obudowach.
- Należy zaprojektować jednolity system informacyjny.

B. Hol i korytarz na piętrze, poziom 100:

- Zachowaną posadzkę kamienną w części południowej – należy poddać konserwacji.

- W głównej przestrzeni holu – o ile nie zapadnie decyzja o wymianie stropu, po usunięciu wykładziny należy ocenić stan zachowania posadzki granitowej lub lastrykowej i poddać ją renowacji. Zachowane listwy przypodłogowe należy poddać renowacji, brakujące listwy zrekonstruować na wzór zachowanych.
- Posadzkę z lastryko w korytarzu należy poddać renowacji. Zachowane listwy przypodłogowe należy poddać renowacji, brakujące listwy zrekonstruować na wzór zachowanych.
- Stolarka drzwiowa (drzwi środkowe do audytorium i drzwi na korytarz, por, karty drzwi) kwalifikuje się do konserwacji. Brakujące okucia i pochwytów należy zrekonstruować.
- Stolarka okienna wraz z parapetami kwalifikuje się do wymiany, na drewnianą, jednoramową z szybą zespoloną i zewnętrznymi szprosami, powtarzającymi dokładnie układ szprosów oryginalnych. Brakujące okucia i klamki należy zrekonstruować (wzory klamek zachowały się w oknach Sali 115, por. karty stolarki). Kolor należy powtórzyć według okien zachowanych.
- Współczesne grzejniki żeberkowe, żeliwne należy wymienić na nowe, z płaską płytą czołową.
- Oprawy oświetleniowe należy wymienić.
- Tynki ścian to mozaika różnych zapraw, łącznie z wyprawami cekolowymi. Należy usunąć luźne warstwy, ubytki uzupełnić zaprawami mineralnymi, pęknięcia wyszpachlować (szpachlówki mineralne lub akrylowe). Powierzchnię malować – zaleca się stosowanie farb lateksowych, odpornych na ścieranie i umożliwiających zmywanie.
- Współczesne grzejniki żeberkowe, żeliwne należy wymienić na nowe, z płaską płytą czołową.
- Oprawy oświetleniowe należy wymienić.
- Nowe instalacje powinny być ukryte w bruzdach w tynku lub w obudowach.
- Należy zaprojektować jednolity system informacyjny.

C. Klatki schodowe na pierwszym i drugim piętrze:

- Zachowane schody kamienne i z lastryko oraz posadzki spoczników kamienne i z lastryko – należy poddać konserwacji. Belki granitowe, w których zamocowano balustrady należy oczyścić z wtórnych powłok malarskich, podobnie jak policzki stopni. Szare elementy zarówno granitowe jak kamienne powinny być eksponowane w naturalnym kolorze, bez powłok malarskich. Profilowane listwy z lastryko,

(wykończenie duszy schodów i podstawy barier przy oknach) należy poddać renowacji. Cokoliki z malowanej na czarno zaprawy należy poddać renowacji lub wymienić na kamienne, z czarnego granitu polerowanego.

- Balustrady schodów i barierki metalowe należy zachować i poddać pracom konserwatorskim
- Stolarka drzwiowa kwalifikuje się do konserwacji. Brakujące okucia należy zrekonstruować (patrz karty stolarki).
- Stolarka okienna wraz z parapetami kwalifikuje się do wymiany, na drewnianą, jednoramową z szybą zespoloną i zewnętrznymi szprosami, powtarzającymi dokładnie układ szprosów oryginalnych. Brakujące okucia i klamki należy zrekonstruować (wzory klamek zachowały się w oknach Sali 115, por. karty stolarki). Kolor należy powtórzyć według okien zachowanych. Oprawę drewnianą, płycinową, wielkiego otworu okiennego w ścianie północnej należy poddać renowacji i pomalować w kolorze ścian.
- Tynki ścian to mozaika różnych zapraw, łącznie z wyprawami cekolowymi. Należy usunąć luźne warstwy, ubytki uzupełnić zaprawami mineralnymi, pęknięcia wyszpachlować (szpachłówki mineralne lub akryłowe). Powierzchnię malować – zaleca się stosowanie farb lateksowych, odpornych na ścieranie i umożliwiających zmywanie.
- Współczesne grzejniki żeberkowe, żeliwne należy wymienić na nowe, z płaską płytą czołową. Obudowy grzejników należy usunąć.
- Oprawy oświetleniowe należy wymienić.
- Nowe instalacje powinny być ukryte w bruzdach w tynku lub w obudowach.
- Metalowe schody z laboratorium na poddasze należy zachować – jeśli z przyczyn technicznych nie będzie możliwe zatrzymanie ich w obecnym miejscu, należy je przenieść lub zmagazynować.

D. Laboratorium 115 drugim piętrze:

- Posadzka – po wymianie stropu pozostaje do decyzji użytkownika
- Stolarka drzwiowa kwalifikuje się do konserwacji. Brakujące okucia należy zrekonstruować (patrz karty stolarki).
- Stolarka okienna wraz z parapetami kwalifikuje się do wymiany, na drewnianą, jednoramową z szybą zespoloną i zewnętrznymi szprosami, powtarzającymi dokładnie układ szprosów oryginalnych. Brakujące okucia i klamki należy zrekonstruować (wzory klamek zachowały się w niektórych oknach sali 115, por. karty stolarki). Kolor należy powtórzyć według okien zachowanych.

- Tynki ścian to mozaika różnych zapraw, łącznie z wyprawami cokolowymi. Należy usunąć luźne warstwy, ubytki uzupełnić zaprawami mineralnymi, pęknięcia wyszpachlować (szpachlówki mineralne lub akryłowe). Powierzchnię malować – zaleca się stosowanie farb lateksowych, odpornych na ścieranie i umożliwiających zmywanie.
- Współczesne grzejniki żeberkowe, żeliwne należy wymienić na nowe, z płaską płytą czołową. Obudowy grzejników należy usunąć.
- Oprawy oświetleniowe należy wymienić.
- Nowe instalacje powinny być ukryte w bruzdach w tynku lub w obudowach.
- Należy zaprojektować jednolity system informacyjny.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Ściany

1. Oczyszczenie powierzchni z wtórnych powłok malarskich.
2. Usunięcie luźnych warstw
3. Szpachlowanie pęknięć i szczelin. – szpachlówki mineralne lub akrylowe
4. Gruntowanie powierzchni
5. Malowanie - poprzedzone wykonaniem prób kolorystycznych – według projektu, farbą lateksową lub silikonową

Stolarka okienna

Zachowane okna były wielokrotnie naprawiane. Pierwotne okucia zachowały się tylko częściowo.. Stan techniczny okien nie spełnia współczesnych wymogów termicznych. Skrzydła w wielu wypadkach są zamknięte na stałe. O ile Inwestor zdecyduje się na wymianę okien, konieczne będzie przestrzeganie następujących zasad:

- wierne powtórzenie podziałów z zachowaniem szerokości ramiaków i szprosów
- zachowanie i przełożenie pierwotnych okuć (kątowniki i zawiasy, klamki), --
- rekonstrukcja brakujących okuć
- utrzymanie kolorystyki (okna dwubarwne, białe od zewnątrz, od wewnątrz w kolorze zielonkawobiałym).

Uwagi:

Brakujące klamki to elementy do wykonania na zamówienie. Zachowała się większość klamek w pomieszczeniu 115 – te należy przełożyć do nowych okien, a w oknach pozostałych wykonać wierne kopie lub dobrać identyczne. Podziały okien muszą być zachowane- łącznie z zewnętrznym wyglądem krzyża okiennego (ślepię i słupek zlicowane, o przekroju półwałka).

Stolarka drzewiowa:

1. Demontaz okuć
2. Oczyszczenie z powłok lakierniczych i resztek wtórnych powłok malarskich
3. Uzupełnianie drobnych ubytków drewna : masa na bazie żywicy poliuretanowej z wypełniaczem w postaci pyłu drzewnego
4. Malowanie powierzchni – w przypadku drzwi jedno- i dwuskrzydłowych, kryjąco, w kolorze czarnym, farbami olejnymi lub alkidowymi. Drzwi wieloskrzydłowe

wiatrołapie na parterze – malowanie kryjąco w kolorze brązowym. Wewnętrzne drzwi wiatrołapu – wykończenie powłoka typu lakierobejca lub woskowanie.

5. Konserwacja okuć i rekonstrukcja brakujących

6. Montaż okuć

Uwagi :

W drzwiach zewnętrznych wiatrołapu należy przywrócić brakujące szyby o fazowanych krawędziach.

W drzwiach wewnętrznych – ujednolicić szklenie (szkło zwykłe).

Brakujące okucia to elementy konieczne do wykonania na zamówienie.

Lastryko:

1. Usunięcie wtórnych powłok malarskich
2. Wycięcie obszarów o dużej ilości spękań
3. Uzupełnienie drobnych ubytków oraz szczelin masą imitującą lokalnie lastryko, o spoiwie poliestrowym lub epoksydowym
4. Uzupełnienie dużych ubytków (np. stopień klatki schodowej wschodniej, m-dzy poziomem 100 a 200) i otworów powstałych po wycięciu zniszczonych partii w technologii lastryko, (zaprawa cementowa z wypełniaczem w postaci kruszywa kamiennego, dobrana lokalnie do uzupełnianych miejsc) obróbka i szlifowanie uzupełnień.
5. Uzupełnienie ubytków w listwie wykończeniowej (klatka schodowa zachodnia, półpiętro przed wejściem do audytorium) – zaprawa mineralna, barwiona w masie.
6. Szlifowanie całej powierzchni posadzki
7. Polerowanie całej powierzchni posadzki
8. Zabezpieczenie powierzchni posadzek preparatem uwydatniającym głęboki kolor i połysk, jednocześnie zabezpieczającym przed ścieraniem i matowieniem

Uwagi:

W przypadku decyzji o wymianie stropu m-dzy poziomem 000 i 100 oraz w miejsce posadzki w laboratorium 115 lastryko można zastąpić płytami z szarego gresu, nawiązującymi do lastryko i szarego granitu. Podobne rozwiązanie można zastosować w części południowej holu, na poziomie 000.

Granit:

1. Usunięcie powłok malarskich – mieszanina rozpuszczalników organicznych
2. Oczyszczenie powierzchni – wytwornica pary wodnej
3. Wypełnienie pęknięć i szczelin (żywice poliestrowe lub epoksydowe, zaprawa mineralna)
4. Klejenie luźnych fragmentów -klej epoksydowy lub poliestrowy
5. Zbrojenie większych ubytków prętami ze stali nierdzewnej
6. Uzupełnienie ubytków w kamieniu przy użyciu zaprawy mineralnej o zbliżonych do oryginału właściwościach (kruszywo - o odpowiedniej granulacji, spoiwo- mineralne, trassowe.
7. Scalanie kolorystyczne miejsc przebarwionych – farby krzemoorganiczne

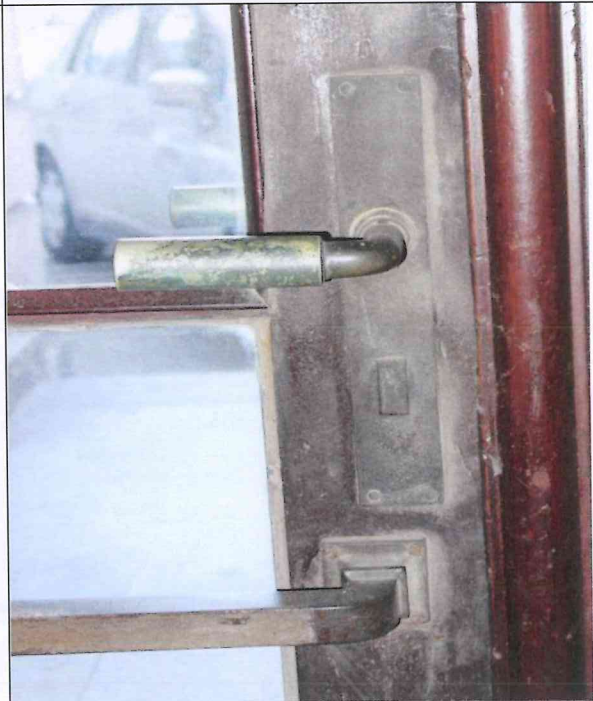
Wapień zbity:

1. Oczyszczenie powierzchni wytwornica pary wodnej
2. Wypełnienie pęknięć i uzupełnienie drobnych ubytków (masa imitująca kamień naturalny, o spoiwie epoksydowym lub poliestrowym)
3. Wykonanie zbrojenia z prętów ze stali nierdzewnej w miejscu dużego ubytku
4. Wykonanie podkładu z zaprawy mineralnej w miejscu dużego ubytku
5. Uzupełnienie wierzchniej warstwy ubytku (masa imitująca kamień naturalny, o spoiwie epoksydowym lub poliestrowym)
6. Opracowanie uzupełnień (szlifowanie powierzchni)
7. Wymiana silnie zniszczonych, spękanych płyt – beżowe płyty – wapienie, szare – szary granit polerowany lub wapień zbity polerowany.
8. Zabezpieczenie powierzchni preparatem na bazie mikrowosku krystalicznego
9. Polerowanie powierzchni

Sporządzenie dokumentacji powykonawczej, zgodnie ze standardami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury i dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz.U.nr156, poz.987)

**DOKUMENTACJA
FOTOGRAFICZNA**

KARTY STOLARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ:

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	1
Lokalizacja Wejście do budynku, parter		
Ilość obiektów w budynku: 3		
Opis Drzwi drewniane, zewnętrzne, dwuskrzydłowe, o skrzydłach symetrycznych. Skrzydła o konstrukcji ramowo-płycinowej, odrzwia - krosnowe. Słupki pozorne w formie półkolumnienek. Skrzydła przeszklone, dzielone szczeblinami krzyżowymi. U dołu prostokątne, pełne wypukłe płyciny, o sfazowanych krawędziach. Krawędzie ramiaków fazowane. Listwy cokołowe masywne, o profilowanych krawędziach. Szklenie szkłem kryształowym, białym, na kit. Okucia: zachowane uchwyty poziome od strony wewnętrznej, mosiężne, z mosiężnymi okuciami, zawiasy czopowe częściowo klamki i szyldziki. Kolorystyka pierwotna: drzwi malowane na brązowo, olejno, kryjaco.		
Uwagi: Okucia i uchwyty zachowane w komplecie, brakuje drobnych elementów. Większość szyb o fazowanych krawędziach zachowana.		

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	2
Lokalizacja Wejście z wiatrołapu do holu, parter		
Ilość obiektów w budynku: 3		
Opis Drzwi drewniane, wewnętrzne, dwuskrzydłowe, wahadłowe, o skrzydłach symetrycznych. Skrzydła o konstrukcji ramowo-płycinowej, odrzwia - krosnowe. Krawędzie ramiaków fazowane. Szklenie szkłem zwykłym, białym, na kit. Okucia: zachowane uchwyty pionowe, dwustronne, drewniane z mosiężnymi okuciami, zawiasy czopowe. Wahacze wtórne. Kolorystyka pierwotna: drzwi malowane na brązowo, olejno, kryjaco.		
Uwagi: Szklenie pierwotne szkłem białym, zachowane w większości. Wtórne szyby fakturowe. Brak części uchwytów i okuć. Przeszklenie dachu wiatrołapu uszkodzone, szyby zachowane w złym stanie.		
		

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	3
Lokalizacja Wejście z wiatrołapu do holu, parter		
Ilość obiektów w budynku: 2		
Opis Drzwi drewniane, wewnętrzne, jednoskrzydłowe. Skrzydła stałe, o konstrukcji ramowo-płycinowej, odrzwia - krosnowe. Krawędzie ramiaków fazowane. Szklenie szkłem zwykłym, białym, na kit. Kolorystyka pierwotna: drzwi malowane na brązowo, olejno, kryjaco.		

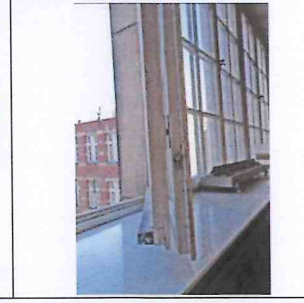

<p>Budynek, czas powstania</p> <p>Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11</p> <p>Lokalizacja</p> <p>parter, hol, piętro, drugie piętro</p> <p>Ilość obiektów w budynku: 5</p>	<p>Czas powstania stolarki</p> <p>1928-9.</p>	<p>4</p>
<p>Opis</p> <p>Drzwi drewniane, wewnętrzne, jednoskrzydłowe,. Skrzydło pełne, odrzwia - ościeżyna pełna z opaskami.. Opaski płaskie, szerokie, z profilowanymi krawędziami. Okucia: zawiasy czopowe, klamki, szyldziki, zaślepki zamków.</p> <p>Kolorystyka: drzwi wraz z ościeżnicą malowane pierwotnie olejno, na kolor czarny.</p> <p>Uwagi:</p> <p>Dwie pary drzwi na poziomie 000 węższe, pozostałe szerokie. zachowana większość okuć, łącznie z zaślepkami montowanymi dwustronnie.</p> <p>Drzwi do 116 a z kompletu, wtórnie wycięte okienko.</p>	 	

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	5
Lokalizacja piętro, drugie piętro		
Ilość obiektów w budynku :4 Opis Drzwi drewniane, wewnętrzne, dwuskrzydłowe, wahadłowe, o skrzydłach symetrycznych. Skrzydła o konstrukcji ramowo-płycinowej, odrzwia - ościeżyna pełna z opaskami. Skrzydła przeszklone, dzielone szczelinami. Opaski profilowane.. Szklenie wtórne, szkłem fakturowym. Listwa cokołowa szeroka, obiega skrzydło, opaski i ościeżnice. Okucia: zawiasy czopowe, zachowane uchwyty pionowe, dwustronne, mosiężne z mosiężnymi okuciami.. Kolorystyka pierwotna: nieznana, drzwi oczyszczone z farby i wtórnie lakierowane		

<p>Budynek, czas powstania</p> <p>Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11</p> <p>Lokalizacja</p> <p>piętro, drugie piętro,</p> <p>Ilość obiektów w budynku:4</p>	<p>Czas powstania stolarki</p> <p>1928-9.</p>	<p>6</p>
<p>Opis</p> <p>Drzwi drewniane, wewnętrzne, dwuskrzydłowe, o skrzydłach symetrycznych. Słupek pozorny w formie półkolumnienki. Skrzydła pełne odrzwia - ościeżyna pełna z opaskami. Opaski profilowane..</p> <p>Listwa cokołowa szeroka, obiega skrzydło, opaski i ościeżnice.</p> <p>Okucia: zawiasy czopowe, zachowane klamki i szyldziki</p> <p>Kolorystyka pierwotna: czerń, obecnie drzwi oczyszczone z farby i wtórnie lakierowane. W zagłębieniach resztki pierwotnej powłoki malarskiej.</p>	 	

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	1
Lokalizacja parter, elewacje boczne		
Ilość obiektów w budynku: 4		
Opis Okno dwudzielne, dwupoziomowe, czteropodziałowe. Kwatery dzielone szczeblinami krzyżowymi. Dolne wyższe. Skrzydła szklone na kit, szkło zwykłe, białe. Konstrukcja zespolona (tzw. okno szwedzkie). Krzyż okienny właściwy, ślemię i słupek, w formie półwałka, licują się. Skrzydła rozwierane do wnętrza. Kolorystyka: okno malowane pierwotnie w kolorze białooliwkowym od wewnątrz i złamanej, ciepłej bieli od zewnątrz. Okucia: zawiasy czopowe, zawiasy kątowe, pozostałe niezachowane. Parapety wewnętrzne drewniane, malowane tak jak okna .		
Uwagi: okna w bardzo złym stanie technicznym.		

Budynek, czas powstania Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11	Czas powstania stolarki 1928-9.	2
Lokalizacja łącznik, elewacja frontowa, klatki schodowe (elewacje boczne, piętro)		
Ilość obiektów w budynku 4		
Opis Okno dwudzielne, dwupoziomowe, czteropodziałowe. Kwatery dzielone szczeblinami krzyżowymi. Górne wyższe. Skrzydła szklone na kit, szkło zwykłe, białe. Konstrukcja zespolona (tzw. okno szwedzkie). Krzyż okienny właściwy, ślęmię i słupek, w formie półwałka, licują się. Skrzydła rozwierane do wnętrza. Kolorystyka: okno malowane pierwotnie w kolorze białooliwkowym od wewnątrz i złamanej, ciepłej bieli od zewnątrz. Okucia: zawiasy czopowe, zawiasy kątowe, pozostałe niezachowane. Parapety wewnętrzne drewniane, malowane tak jak okna .		
Uwagi: okna w bardzo złym stanie technicznym.		

<p>Budynek, czas powstania</p> <p>Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11</p> <p>Lokalizacja elewacja frontowa, piętro (laboratorium 115)</p> <p>Ilość obiektów w budynku: 6</p>	<p>Czas powstania stolarki 1928-9.</p>	<p>3</p>
<p>Opis Okno dwudzielne, jednopoziomowe, dwupodziałowe, kwatery dzielone szczeblinami krzyżowymi. Skrzydła szklone na kit, szkło zwykłe, białe. Zespólona (tzw. okno szwedzkie). Krzyż okienny właściwy, ślepię i słupek, w formie półwałka, licują się. Skrzydła rozwierane do wnętrza. Kolorystyka: okno malowane pierwotnie w kolorze białooliwkowym od wewnątrz i złamanej, ciepłej bieli od zewnątrz. Okucia: zawiasy czopowe, zawiasy kątowe, klamki mosiężne zakrętki, częściowo zachowane.. Parapety wewnętrzne drewniane, malowane tak jak okna .</p>		
<p>Uwagi: okna w bardzo złym stanie technicznym.</p>		
		

Budynek, czas powstania	Czas powstania stolarki 1928-9.	4
Budynek Wydziału Fizyczno-Matematycznego, Politechnika Gdańska Gdańsk, ul. Narutowicza 11		
Lokalizacja elewacja frotowa, piętro (laboratorium 115)		
Ilość obiektów w budynku: 6		
Opis Okno dwudzielne, trzypoziomowe, sześciopodziałowe. Kwatery dzielone szczeblinami krzyżowymi. Środkowe wyższe. Skrzydła szklone na kit, szkło zwykłe, białe. Konstrukcja zespolona (tzw. okno szwedzkie). Krzyż okienny właściwy, ślepię i słupek, w formie półwałka, licują się. Skrzydła rozwierane do wnętrza. Kolorystyka: okno malowane pierwotnie w kolorze białooliwkowym od wewnątrz i złamanej, ciepłej bieli od zewnątrz. Okucia: zawiasy czopowe, zawiasy kątowe, pozostałe niezachowane. Parapety wewnętrzne drewniane, malowane tak jak okna		
		

BADANIA KOLORYSTYKI:

	<p>Odkrywka na drzwiach laboratorium, pierwsza warstwa - czern</p>
	<p>Odkrywka na ramiaku okna w laboratorium. Pierwsza warstwa - oliwkowobiała.</p>
	<p>Odkrywka na parapecie okna w laboratorium. Pierwsza warstwa - oliwkowobiała</p>
	<p>Odkrywka na listwie przypodłogowej w laboratorium. Pierwsza warstwa – czern.</p>
	<p>Odkrywka na ścianie laboratorium – widoczne relikty czerni – olejnej warstwy lamperii.</p>

	<p>Odkrywka na ścianie klatki schodowej między poziomem 000 a 100. Pierwsz warstwa - ugień</p>
	<p>Odkrywka na drzwiach jednoskrzydłowych na poziomie 100. Pierwsza warstwa – czerni.</p>
	<p>Odkrywka na ścianie klatki schodowej – pierwsza warstwa szarość.</p>
	<p>Odkrywka na drzwiach dwuskrzydłowych w wiatrołapie, na poziomie 000</p>
	<p>Odkrywka w holu na poziomie 100. Pierwsza warstwa szarość.</p>

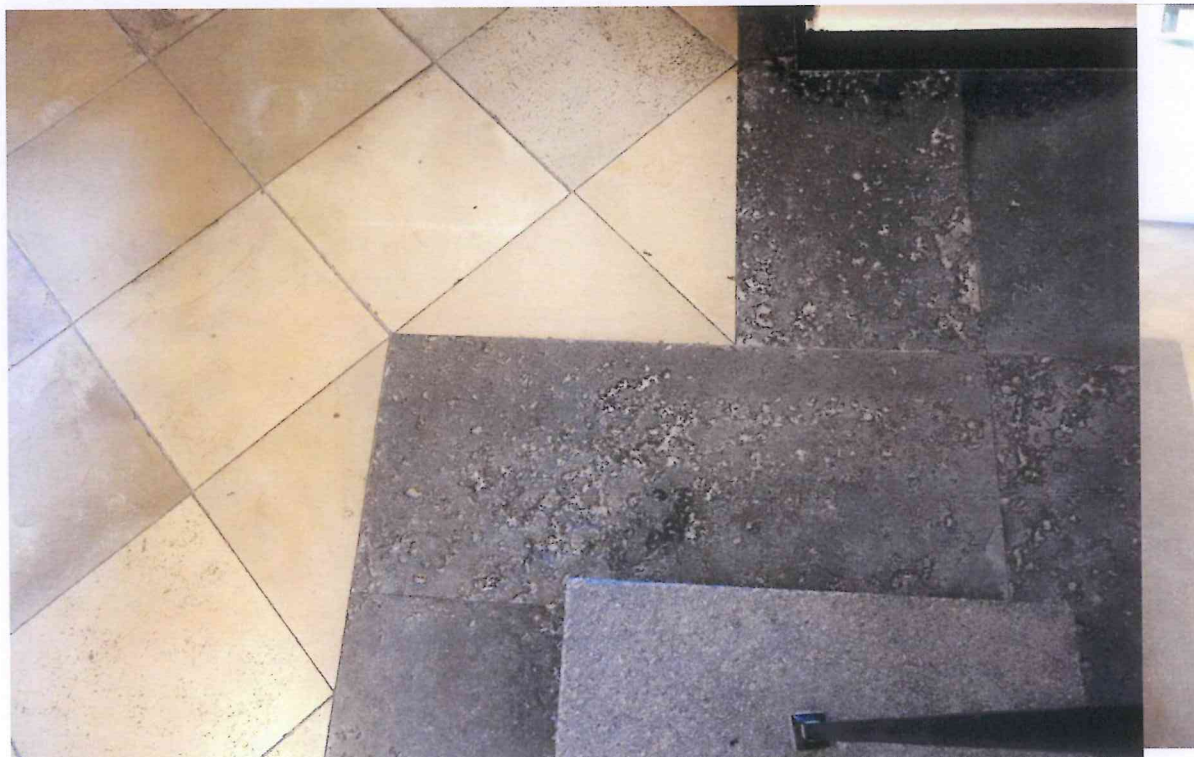
	<p>Odkrywka na ścianie klatki schodowej w hallu na poziomie 000, pierwsza warstwa – ugier.</p>
	<p>Odkrywka na listwie przypodłogowej w korytarzu , w łączniku, na poziomie 100. Widoczna czerń na listwie i na resztkach pierwotnego tynku- ślad po lamperii..</p>
	<p>Odkrywka na ścianie klatki schodowej – pierwsza warstwa – szarość.</p>

Hol na poziomie 000, widok na wiatrołap.

Hol na poziomie 000, widok na klatkę schodową.

Fragment posadzki w holu
poziomie 000

Wejście na klatkę schodową na
na poziomie 000

Ebonitowy włącznik, wiatrołap

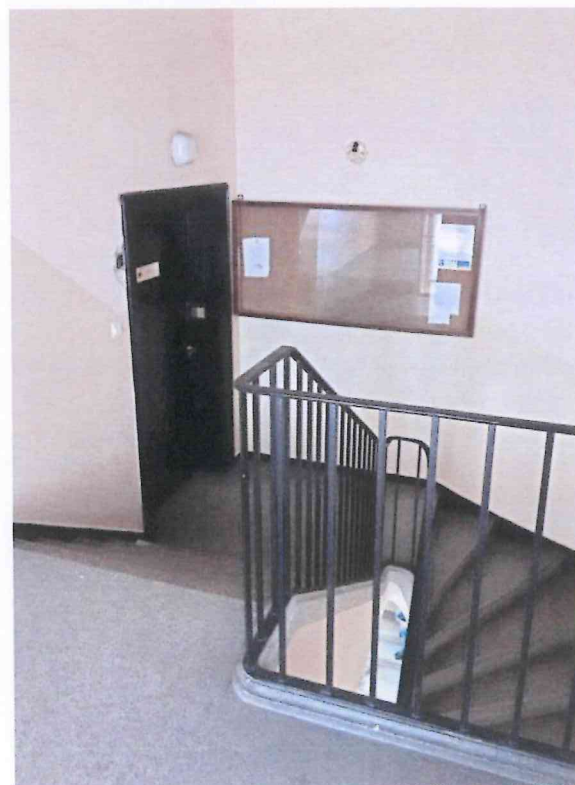
Ozdobne zwieńczenie poręczy
balustrady schodów.

Listwa przypodłogowa,
Poziom 000

Metalowe schody, prowadzące z laboratorium 115 na poddasze.

Widok na klatkę schodową na poziomie 200

Widok na klatkę schodową na poziomie 100-
Widoczne przejście z granitu (posadzka
spocznika) na lastryko (schody).

Klatka schodowa na poziomie 200
Widoczne wykończenie krawędzi
faktura nadana gradziną.

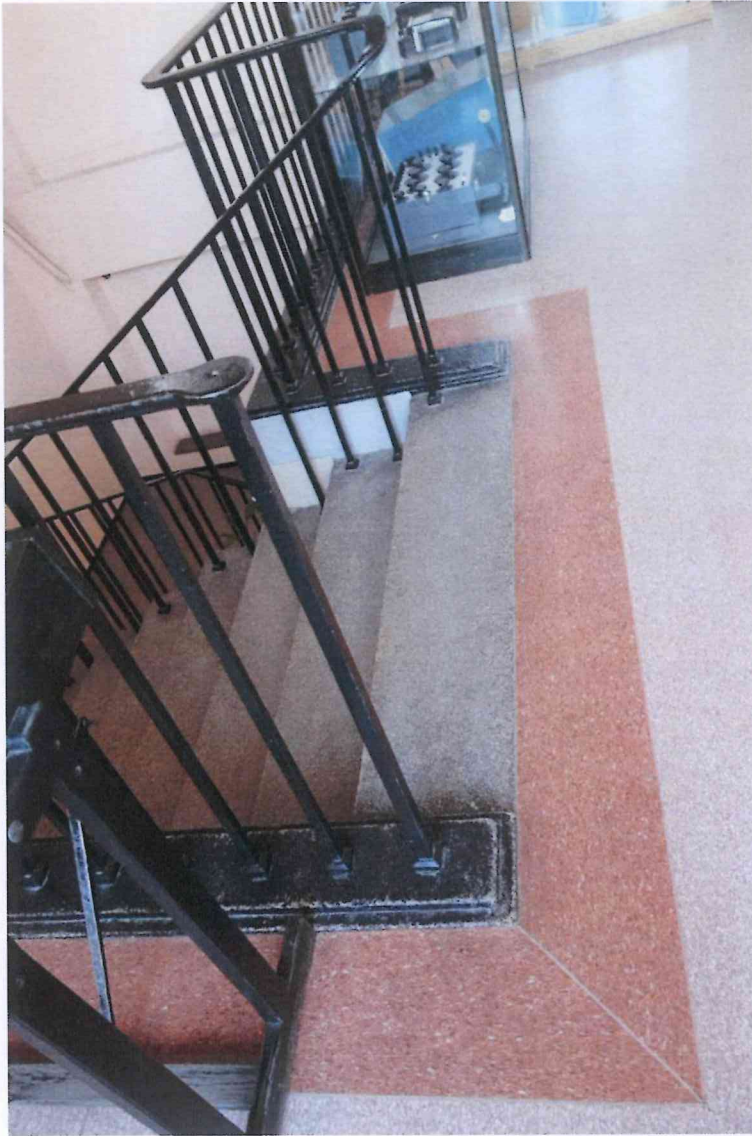
Klatka schodowa na
poziomie 200, listwa
cokołowa pod
barierką przy oknie

Stopnie lastrykowe, widoczne wykończenie przy
duszy schodów

Stopnie granitowe, widoczna ozdobna,
asymetrycznie zakończona bordiura

Klatka schodowa- wyjście z poziomu 000 na poziom 100. Belki granitowe, w których osadzono pręty balustrady zostały przemalowane: z góry na czarno po bokach na popielato.

Fragment schodów lastrykowych, widoczne wykończenie krawędzi.

